

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Denunciranje slovenskih profesorjev.

Dunajski listi prinašajo o naših razmerah včasih dopise, kateri z groznim cinizmom in vednostno lažjo resnici v obraz bijejo. Nek poseben dopisnik pak je, ki se le včasih oglasi, in sosebno na ljubljanske srednje šole udarja z lažjo, obrekovanjem in potvoro.

Oglasil se je ta ljubljanski dopisnik zopet v starej „Pressi“ od nedelje z dvema dopisoma, jednim iz Ljubljane, z drugim pa nalašč datiranim iz Gorice, da si le v Ljubljani skovanim po našem listu, in po — svojih osebnih informacijah kot sourednik „Laib. Schulzeitung“. V dopisu iz Ljubljane se jezi na naš list, in denuncira, da ga dijaki beró. To naj bi mu slobodno bilo. Ali neznanska perfidnost in hudobija je, če potem, ko je naš list dunajskej vladi silno počrnil, slovenske profesorje dolži, da z imenom za naš list članke pišejo. Vsak, ki naš list bere, vé, da to — žalibog — res nij. Izvemši jednega članka, ki ga je vrli g. prof. Šuklje pisal in podpisal, a vsled perfidnega in lažnjivega prevoda od strani istega hudobnega dopisnika tudi prestavljen bil iz domovine — nij noben profesor za naš list članka pisal. Ako torej dopisnik v staro „Presse“ drugače piše, in se drzne celo reči, da so bili članki z imenom pisateljev: je to le ona nesramnost, ki reče nekaj, meneč, saj se itak ne bode preiskavalo, je li res ali ne kar pravim, da le moja denunciacija kaj izda. To so žalostne razmere, da morejo tako nemoralno misleči ljudje, taki cinikarji in nepoštenjaki sploh do prostora v javnem listu priti, pa še bolj žalostno je, da se tacim dopisom kje verjame.

Žalibog, da naša literatura uža trpi vsled tega, ker se mnogi profesor ali uradnik pod zdanjim sistemom iz strahu pred enacim brezvestnim denuncijantom boji za peró prijeti in v svojem materinem jeziku kaj napisati. Mi smo sami odgovorni za svoje politične članke in politične dopise. Tam so porotniki, naši kompetentni sodci, a tu smo mi! Sami odgovarjamo! Za vednostne, zabavne, literarne članke bi vendar le smeli tudi tak sodelovati, ki so v javnih službah. Vendar nij treba, da so za to soodgovorni, kar mi pišemo! Saj vidimo, da piše dr. Fischhoff, federalist, o vojniško zdravnih in drugih nepolitičnih stvaréh celo v centralistično „N. Fr. Pr.“ — Pri nas je drugače, uradniki in profesorji se ne upajo več ni feljtonov za slovenske liste pisati.

V drugem, precej zraven stojećem, z isto roko pisanem dopisu iz Gorice pak uari dopisnik na učitelje v Istri, v Materiji in Dolini, da širijo sovraštvo do Nemcev! Zadať „poslano“ materijskega učitelja nam pojasnjuje, kaj je na vsem, — a ob enem nam s prstom kaže perfidnega, zlobnega pisatelja obeh dopisov, in ta je urednik „Laibacher Schulzeitung“ g. Zima ali Sima sam! Kajti noben živ krst kot on nij mogel vedeti pretečeni teden, da so učitelji v Materiji in Dolini njegovo usiljevano jim „Schulzeitung“ nazaj poslali. Le on kot soadministator tega nemčevalnega lista je mogel to vedeti in uže v nedeljo nesti svoje maščevanje v staro „Presse“. Iz tega se vidi cela njegova podlost: ker se neče kak učitelj na njegov list naročiti, če mu ga v hišo sili, denuncira ga kot hujškalca in ščuvarja na Nemštvo! Na

Kranjskem denuncira menda to ustno in za hrbtno, a ker v Istri njegova žalostna oblast ne sega več, denuncira v nemšk časnik! Nij li to več kot „revolver-presse“! Dunajski revolver žurnalisti so zadovoljni, če nekaj goldinarjev od svojega objekta iztisnejo. Sima pa hoče svojo žrtev socialno in službeno uničiti. In taki ljudje so pri nas Nehajmo, nemamo vse tiskovne svobode, kakor bi je trebalo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. februarja.

Z Dunaja poročajo, da bode **Stremajer** ministerski predsednik postal, Auersperg in Unger pa otideta. Pač neugodna rešitev ministerske krize, če se obistini.

Vnanje države.

Preko Belgrada se iz **Macedonije** poroča, da se tam pripravljajo občni vstani Bolgarov, in da bode general Černjajev stopil mu na čelo. Mnogo srbskih oficirjev gre z njim.

Iz **Peterburga** se javlja, da Loris-Melikov telegrafič iz Caričina 12. t. m., da nij nihče na kugi zbolel. „Golos“ pa javlja, da kar je južno vreme, več ljudij zboleva. Kdo prav poroča?

Zarad **Arab-Tabije**, predmestnega forta pri Silistriji je izročeno vprašanje, čegav je ta kraj: ali bolgarsk ali rumunsk, evropske komisiji. Za zdaj pa je Rusija svetovala Rumuncem, naj se dva kilometra od Silistrije odmaknejo, dokler ne pride razsodba. Anglija se je baje uže izrekla za Rumunce.

Iz **Londona** se poroča, da je razburjenje po vsem Angleškem zarad pobitja v južnej Afriki velikansko. Vodje liberalne stranke so sklenili vlado zarad Zulu vojske ostro prijeti. Lord Chelmsford je baje uže prej pomoči prosil, a vlada mu je nij hotela dati zarad štedljivosti in z ozirom na opozicijo, ki

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Staudarku, roj. Krizmaničevu.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

(Dalje.)

VII.

Iz Bistrice v Bistrico 29. junija 1841.

Draga posestrima!

Eto mene zmirom bliže zelenej Hrvatskej. Zopet sem prišel v jedno Bistrico, katero imenujejo Slovensko. Pod solncem (zur Sonne) dobro se kuha. Od kar sem ti zadnji list bil pisal, nijsem imel mira in pokoja (da si količkaj oddahnem) do tle. Najneugodnejši bili so štirje zadnji dnevi. Bil sem mej tako nazvanimi slavnimi Nemci in ponečenimi Slavjani. Tu sem s svojimi očmi videl nji-

hovo toliko preslavljenost in red. Tri dni skoro nijsem nič jel, tri noči nič spal. Kruh sem si rezal s peresnikom, kajti nož in vilice in vse, s čim bi se imel služiti po nemških krčmah, bili so tako grdi, da je človek v trenutku lačen in sit. A postelja? grda slama, to brez bolh, a to zopet i z bolhami. — O, nemščina, daleč ti hiša!

Iz Bleda (kder sem se oni dan pismeno ločil od tebe) odločil sem se z žalostnim srcem. Poslovil sem se uže ter zopet povrnil, — in dva trikrat. Bledsko jezero je res lepo, a za vsem tem bi se človek še lahko ločil od njega, — ali Vile njegove, to ti je muka, na katero ne morem pomisliti brez nekakega čudnega igranja srca. Lepšega zemeljskega angelja (odpusti toliko odkritosrčnost) na tem svetu videl nijsem. Škoda, da ne morem sli kati z barvami umetnika. Dobil sem šopek za spomin, ali huda sreča mi ga je vzela. Djal sem ga v zmešnjavi ločitve na levo stran prs, mej srajco in prslik. Prslik se je, lahko zapet,

razprl, a šopek — zlati šopek je propal. Ta slučaj mi je s tako žalostjo napolnil srce, da sem se komaj v Koroškej malo po malo zopet ločil od nje. Ničemurna je vsaka sreča tega sveta! Povzdigniti se do neba, a tedaj zopet vržen biti z najmanjim udarcem sreče, da človek čuti, kolika je sreča, — kratka, ničemurna — trenotek itd. itd.

Gospod Prešern, pri katerem sem bival, je sama duša. Spremljal me je še precej daleč na potu, ter pri ločitvi obečal, da bode v prihodnje ves svoj čas, kar mu ga preostane od pohošnih opravil, posvetil literaturi slavjanskej — posebno ilirskej. Tako isto nek Toman, posestnik železarne, nekdanji moj kolega pravoslovja v Gradcu. Bodočnost bode presodila njijne besede. — Zadnje nedeljo mojega bivanja samotni in pozabljeni drugkedar Bled, na jeden mah se je popoldne — kakor od nekakega boga obvladan, spremenil. Zaklopočejo konji, voz, jeden — drugi — tretji (pa kdo jih bode vse preštel?), z

je uže prej grajala visokost vojnega budgeta. Sploh se širi strah, da utegnejo zamurci vse belce poklati predno pomoč v Natal pride. Kraljica je telegrafirala družinam padlih svoje sočutje.

Dopisi.

Iz Ptuja 9. februarja. [Izv. dopis.] Nemški novinarji nas morajo pač radi imeti, kajti drugače bi se ne vtikali v naše stvari, ki jih ne razumejo prav, in ki jih nič ne brigajo. Ali ko bi vsaj resnico o nas pisali, ali vedno laži trositi in nas obrekovati, to je neodpustljivo. — Kakor vam znano, izhaja od novega leta sem graški uradni časopis „Grazer Zeitung“ s prilogo „Grazer Morgenpost“, torej časopis brez koleka izhajajoč, in živeč se tudi od žuljev kmetijskih. Ta slednji list prinaša od 7. t. m. št. 33 notico pod naslovom: „Der regierungs-commissär“ sledeče: „Dem „Slov. Narod“ wird aus Pettau klagend gemeldet, dass sich bei der allgemeinen versammlung der čitalnica am 2. februar so wenige leute eingefunden hätten, wie noch nie. Die ursache davon liege in der laueheit und in der furcht, in gegenwart des regierungs-commissärs farbe zu bekennen. Was mögen denn die herren für farben haben, welche zu bekennen sie die anwesenheit eines regierungs-commissärs verhindert?“

Take grde laži prinaša uradni list! Omenim samo, da naša čitalnica še letos niti občnega zbora imela nij. 2. t. m. je bila naša čitalnica popolnem prazna; ona se pa tudi s politiko nič ne peča. Gospod urednik, ste li vi kaj brali ali našli v vašem listu o tej notici. Jaz čitam „Slovenski Narod“ vsak dan, vi gotovo tudi, tega pa v njem nijsva našla. V Gradcu morajo pač dobre oči imeti, ali pa bolj slovenski umejo nego mi. „Laž ima kratke noge,“ to naj si tudi graški nemški gospodje zapomnijo.

Z dolenje Plivke 10. febr. [Izv. dop.] (O velicij in malih občinah) so vam pisali uže trije dopisniki. Naj tudi jaz izpregovorim besedico o namenjeni po dež. odboru organizaciji novih velikih občin, če prav sem družega mnenja kot drugi dopisniki, a jaz pravim, da v taci vprašanjih je zmirom dobro slišati razne glase in potlej soditi.

Razložiti hočem, kolikor iz lastnihkušenj vem. Jaz mislim, da bi najkoristnejše za

občine bilo, brez ozira na politično barvo, osebe in stranke, ki je predlog izdelala, o tem premišljevat.

Prva stvar je, poznati okoliščino in koliko je področje, katero morejo občine redno opravljati, ako nečejo s svojo nemarnostjo delovati in občanom namesto koristiti, le veliko škodovati. Nečem opravičnega delokroga občin zavolj obširnosti tukaj razkladati. Kdor ga še ne pozna, naj prečita § 28 obč. reda in naku o oblasti in opravkih občin.

Gledé na § 29 obč. reda so pa dolžne občine tudi ona opravila izvrševati in pri teh pomagati, katere njim država izročuje in naročuje. Vrh tega se posvetuje država in deželni zastop z občinami v raznovrstnih zadevah dežele in občanov. — Da se vsi ti opravi redno in hasnovito dovršujejo, more občina — če tudi mala, pisarno, človeka, ki je vsaj nekaj v političnem upravnistvu zveden, slugo i. t. d. držati, ker od župana, akoravno bi zmožen bil, ne more zahtevati se, da bi on lastna svoja opravila zanemarjal, ter se za občino žrtvoval. Ono pa dela neogibne stroške, katere mora občina preskrbeti. Torej če večja občina, manj donaša vsak posamezni občan za županijske potrebe. Jaz zagovarjam torej napravo velikih občin, zavoljo očitnega materialnega dobička, pa tudi zato, ker skušnija uči, da večina malih občin nema najmanjšega pojma o svobodi in avtonomiji, in da te nijsos kos njim naloženim opraviom.

Male občine nič ne premorejo pri oblatnijah, ter jih te nikoli za mnenje ali za svet ne povprašajo. Od rednega uradovanja in opravljanja dolžnostij pri malih občinah se zavoljo nezmožnosti in pomanjkanja sredstev še govoriti ne more. — Dostikrat je častilakomnost, ki splošno ustanovitev le malih občin zagovarja, kajti vsaka vas bi rada svojega neodvisnega „purgarmojstra“ imela, in vsak podžupan bi rad „purgarmojster“ postal. To se pa samo od sebe razume, da se morejo izjemno male občine tam napraviti, kjer posebne okoliščine k temu silijo.

Da se po novej organizaciji trg Postonja od sedanje občine odloči in samostalna občina postane, nikakor se ne more za dobro potrditi.

1. Zavoljo gospodarskih ozirov. Trg bode moral za naprej za županijske stroške ravno toliko izdajati, kakor dozda, mej tem ko zdaj vseh 10 podobčin naklade za županj-

ske potrebe odrajuje. Trg Postonja za druge soseske nič ne plačuje, ker ima trg kakor vsaka druga pódsošeska posebno gospodarstvo za svoje lastno premoženje. Če Postonja zdaj en del dohodkov od jame dobiva, naj ta denar za boljše namene porabi, kakor ga tratiti za naklepe nemškutarjev, — za to, kako bi naš narod mogli zatirati, nas ob naše pravice spravljati — nemškutarjev, ki se hočejo z odločbo trga iz sedanje občine le pošteni narodnih odbornikov iz pódsošesk znebiti, da bi v Postonji zoper volio ljudstva večino imeli ter razvitek našega naroda ustavljali. — Pa tudi tem drugim podobčinam bode na škodo, ako se Postonja odcepi, ker se bodo morale v drugo občino zjediniti, ter za županijske potrebe same skrbeti.

2. Zavoljo enacih zadev. Postonja in okolica sti kar tiče trgovino, obrtnijo, kmetijstvo, gozdarstvo, davke ali pa politično upravnistvo v taci razmérih, da županija lahko na vse strani svojo pozornost obrača. Le ko bi trg Postonja svoj posebni občinski statut zadobil, bil bi to uzrok za odločbo, od te druge občine. Dalje je odcepljenje škodljivo.

3. zavoljo lege. Postonja je središče sedajne občine, ona je sedež okrajnega glavarstva, sodnije in davkarije. Vse te druge vasi, ki se imajo v novo občino združiti, so v krogu okolo Postonje brez pravega središča razstresene. Lahko se zgodi, da bode za župana mož izvoljen, ki na enem ali na drugem koncu tega kolobara prebiva, in tako bodo mogli občani od jednega konca na drugi hoditi, posébe pa k okrajnemu glavarstvu, sodniji in davkariji v Postonjo. Torej Postonja in okolica naj tudi za naprej skupaj v ene občini ostaneti.

Državni upravniški aparat bode, ako občine strogo svojo službo opravljajo, kar pa le velike občine storiti morejo, gotovo manj potrôšen postal in to bi moglo pripomoči, da se breme davkov zlajša. Vrh vsega velike občine na razširjanje avtonomije lahko delajo, kar malim nij mogoče, in to nij mala stvar.

Silvan.

Iz Novega mesta 13. februarja [Izv. dop.] T. etja obravnava porotne sodnije je bila dné 12. t. m. Trajala je od 9. ure zjutraj do 1/22 popoldne. Pred porotno sodnijo je stal obtoženec z imenom Žiga Makser, rojen v Žabjej vasi, star 16 let, bivši poštni ekspeditor pri Fabijanu Hibšerju v Brodu na

voza izkačejo krasne in nekrasne krasote. A malo za tem vidiš jezero kot zakrito od čolnov, od katerih jadra delajo klobuki po njem vozečih se dam. Tu se oglasi pesen h gitari, tam pojo veslarji svoje narodne pesnice, tu se smeje in krohoče — z jedno besedo srce z radostjo goji. A ti vprašaš: Od kod je ta svet prišel? — Iz bližnjega mesta Radovljice in okolišnih posestev — celo tam iz dalnje Ljubljane in Trsta je gostov tu. — Mej temi veseljaki tudi človek bradat kot Samson v rudeče podstavljeni suknji. Kranjski fantje vprašajo: Zakaj to so baron dones takò žalostni? A drugi pravi: To je Burja kriv in njegova Lenka. — Pozabil sem ti povedati, kdo je ta baron. V Kranjskej živi nek baron Michel Zois iz stare kranjske plemiške rodbine, — človek dober — in navdušen pri jatelj narodnih običajev, a poleg tega — aventurier v vsakem smislu. On je pred jednim letom prišel mnogokrat k Burji zaradi stareje Vile Jerice, a pozneje je izostal ter otišel v Beč. Ko sem jaz prišel v Bled, počil

je glas, da je zopet prišel baron. Jaz sem se slučajno tudi seznanil pri Burji, ter sem prišel vsaki večer tja, ter s tem potrdil mnenje, da sem jaz oni isti baron Michel Zois, kateri je na isti način brado nosil, kakor tudi obleko takega kroja. Fantje so začeli zopet pred mojim oknom po noči peti, kakor je ljubil baron, kar je tudi meni ljubo bilo; za katero uslugo sem jim tudi jaz nekoliko poličev vina plačal, da sem tudi v tem baronu podoben.

Ločil sem se uže od Bleda, ali tu sem zopet pri njem! — Z Bogom ostani, Bled! — Kadar se človek obrne proti Jesenicam, treba umeriti po polju proti severnemu vzhodu, tam stoji v podhribju jedna ves s cerkvo (imena več ne pomnim). Tu se mora iti skoz, vzpenjajoč se na hrib. Od tod je navzdol druga cerkva, katera na vrhu hriba stoji. Ko prideš v dol, vidiš gredoči čez most, kako se zelena Radonja meče z jedne skale na drugo, kder se razprši, ter kot srebrni prah v globino pada. Ta prizor je mnogo lepši,

nego oni pri Šumu, o katerem sem ti (ako se ne motim) uže pisal. Od Radonje treba se zopet vzpenjati na hrib, na katerem stoji ves Dobrava. Iz Dobrave vodi vozni pot k Savi, kder se preide most, ter v pol uri zopet pride v Jesenice. V Jesenicah sem obedoval ter najel dečka, kateri mi je pot kazal prek gore Rožice in mojo obleko in prtljago (potno robo) nosil.

Ker sem drugi dan rano uže v Celovcu biti moral, nijsem imel, hvala Bogu! časa za premišljevanje, bi li ne bili mahnol čez tako veliko goro, nego platil sem, ter se vzdignil na noge, ter hajd v hrib. Gora je strma, a pot slab; vse samo kamenje in voda. No, v treh urah dospeli smo na vrhunec, kder je bil še z desne in leve vse sam beli sneg, samo stezica je tu in tam prekopačla. Ko smo se spustili navzdol v Koroško, to je vse prijetnejša bila gora. Bistri potočici skakljali so čez kamenje v strašne in neznane doline, iz katerih se vzdigujejo tanke jele in zelene bukve. Moj potni tovariš pil je skoro iz vsa-

Kolpi. Zatožen je bil radi hudodelstva ponarejenja poštne nakaznice, in sicer štirih po 100 gld. Od teh štirih je poslal jedno v Kočevje, jedno v Ljubljano in dve v Novo mesto, in sicer tri pod svojim imenom in eno pod figniranim imenom Čuček.

Eno je bil uže potegnili, in sicer ono v Kočevju, in tako si je mislil bodem lahko tudi ostale tri. Ali računil je slabo. Sled mu je uže za petami. Poštni uradnik kočevski se je kmalu spametoval, ter razvidel, kaj in kako, ter je takoj o tej stvari vse bližnje poštne urade telegrafično informiral mej temi tudi gori omenjena dva. In kmalu so ujeli ptička, kateremu je porotna sodnija prestrigla peruti. Tudi so mu pri obravnavi pokazali „corpus delicti“, katerega je takoj radovoljno izpoznal. Izgovarjal se je sicer, da nij mislil ostalih treh potegniti ali porotništvo je bilo družega prepričanja. Čin se je vršil na dan 30. vi-notoka 1878.

Porotniki pod predsedništvom T. Jugovica so izpoznali zločina krivega, ker so prvo glavno vprašanje enoglasno, a drugo z 11 glasovi proti enemu potrdili. In tako je bil zatoženec, po polajšanju kazni radi prejšnjega življenja, mladosti in radovoljnega izpoznanja krivde, obsojen po § 197 in 199 lit. d. na 15 mesecev teške ječe vsak mesec poojstrene z jednim postom.

Iz celjskega okraja 10. febr. [Izv. dop.] Suum cuique! Uže nekaj časa sem imeli smo učitelji mir, t. j. nijsmo bili pred met občne zabave in časopisnega gradiva; odkar pa je pri „Zillier-Ztg.“ nekov M. B. urednik, povzdignili so strankarski strastneži zopet svoj krik in krič v svojej nevednosti na slovensko učiteljstvo in mu prouzročujejo škodo. O necem „poslanem“ konjiških dopisovalcev ne bodem dalje govoril; svetoval bi jim samo, da bi prihodnjič kot „geschäftleute“ pisali morda o putkah, koliko jajec so jim znesle, ali o petelinih, kako se pri njih kavsajo, ali o enakih rečeh. To bode važnejše za nje, in celjski urednik M. B. bode tudi s tacimi dopisi prezadovoljen, saj mu jih manjka. — Bolj me pika „eingesendet“ iz laškega okraja, katero je skozi in skozi tako strupeno in ostudno pisano, da se čitatelju stemni pred očmi. Le tako dalje, gospodje, kadar izgubite tega učitelja, bodo se drugi topli za njegovo mesto! — Ne samo učitelj, učiteljstvo sploh se v temu žali. Reproducirati tisto

kega potočica in izvirk v največjej vročini brez vse škode svojega zdravja. Jaz sem ga zavidal za ta užitek, ali slediti ga nijsem smel, kajti sem uže sluga zdravljenja. Po pet ur hoda dospela sva v doline, kder je železarna cesarska, a tu — eto sreče in radosti! našel sem mojega prijatelja kaplana M. Majara in njegovega župnika, kateri mi je, znajoči dan prihode mojega, na proti prišel. Tu se objemši in pozdravši, okrepil sem se s kruhom in pivom — čuješ! s pivom, pitjem nemškimi, katerega uže pet let užival nijsem. Zakaj sem zopet začel? na to ti odgovorjam s pregovorom: Sila kola lomi! Priti na stanovanje, ter piti samo vodo, to ne gre brez kislega lica tudi najkrasneje krčmarice. Torej treba piti. A kaj piti? Vina ne smem, a pivo je nemško. No, ker je zdravje koristneje od take vrste patrijotizma, se odločim za pivo, ter požiram — požiram, kakor tvoja Jelka, kadar jej uže preseda pápati.

(Dalje prih.)

„poslano“, ali imenovati kraj ali osebo, nij mi na mislih — srčno želim, da se ime žaljenega reveža nikoli ne izve.

Breztakten pisalec imenovanega „poslanega“ je učen, to kaže njegova latinščina (sic!) Vendar se nikdar misliti nij učil, torej tudi prevdarjati ne zna. Vé li on, kaj velja učitelju čast? Zna, da je učitelj brez časti, brez spoštovanja, brez ljubezni svojih učencev razjadrana ladija na morju?

Imamo pa še nekaj. V omenjenem „eingesendet“ se poudarja tudi, da smo učitelji nevedneži! „Agricola“ v imenu učiteljstva se zahvaljujem za ta poklon! Svetoval bi mu, naj bi se on potrudil na učiteljske, ter naj bi poslušal izpite, kakor so se na pr. letos vršili v Ljubljani. Prepričal bi se, da akoravno le učitelji, vendar nijsmo čisto nevedni, da nas izprašujejo iz 17 predmetov, in za to skrbijo, da gremo k skušnji precej podkovani. Morebiti bi on katerega našel, ki bi se nje govej učenosti smel bližati?!

Domače stvari.

— (Društvo „Sokol“.) G. Franc Drenik je želji odborovej ustregel, in ostane še dalje starosta „Sokola“. — Maškerada „Sokolova“ se utegne tudi letos speti do one višine, kakor je bila pretečena leta. Vsestransko za to po „Sokolu“ ustvarjeno in skrbno kultivirano zabavo se čuti. Slišimo, da bo „vstopnica“ času primerna in dovtipna, ter da bode posebno dekoracija izredna.

— (O potresu) se nam iz Polhovega gradca piše: V sredo 12. t. m. popoldne okolo 3/4 na tri bil je tukaj precej močan potres, kolikor smo mogli soditi: od vzhoda proti zahodu. Pred stresom čulo se je otlo bobnenje, — trajalo je vse okolo 6 sekund.

— (O vremenu) se nam ravno od tam piše: Prve pomladanske cvetice, kakor: teloh, zvončki itd. so tu uže v polnem cvetu.

— (Imenovanje.) G. Jakob Stanzer, fin. sekr. iz Celovca, je imenovan za finančnega svetovaleca in vodio urada za odmerjevanje pristojbin v Ljubljani.

— (Odlikovanje.) Namestniški svetovalec in predstojnik računskega oddeljenja Franc Paller je povišan v viteški stan. — Vodja pomočnih uradov v Celji Anton Schuh je dobil zlat križ za služe s krono.

— (Iz Ilirske Bistrice) se nam piše: Tukajšnja čitalnica priredi 16. t. m. besedo s sledečim programom: 1. „Oj banovci“, moški zbor. 2. „Luna“, ženski čvete rospjev. 3. Deklamacija. 4. „Pod oknom“, moški čveterospjev. 5. „Slavjanka“, ženski čveterospjev. 6. Ples. Začetek ob 7. uri zvečer.

Razne vesti.

* (Osodepolni strel iz farovža.) Iz Ostrogona se magjarskemu listu „Függ. Hirl.“ poroča: Kakor navadno, vlegel se jo Hirvaški župnik Jurij Spertl tudi dné 5. t. m. ob 8. uri na večer spat. Proti devetem ga zbudi ropotanje po oknih in po vratih iz spanja. Župnik je mislil, da se vaški fantie šaliyo, kakor mu to večkrat naredijo. Ko je pa ropotanje bolj in bolj glasno postalo, vzame puško v roko, da bi s strelom v zrak močnega ne mirneža odpodil. V nesrečo pak se je petelin puške zateknil v oblačilo in puška se razstrela, predno da je župnik kam nameril. Na to po stane vse tiho, in župnik se zopet vleže v posteljo. Jeden četrt ure kasneje pa ga zopet prebudi strahovita vest, da je fant, na katerega je streljal, uže umrl. Celo prebivalstvo se je zbralo pred farovžem oboroženo z vilami, cepci itd. in pretilo, da bodo farovž zažgali, ako

župnik ven ne pride. Župan je le z velikim trudom in z dvanajst s puškami oboroženimi ljudmi otel župnika s tem, da ga je v Ostrogon sodniji odpeljal. Po zdravniškem izreku je strel zadell fanta v pljuča in srce, ter da je bil takoj mrtev. Sicer so pa ljudje Hirvani na glas, da so pravi rogovileži.

* (Strahovit dogodij.) V La Péche, jednej vasi blizu Mansa na Francoskem, stanoval je nek Louis Bovard, coklar, ki je uže za časa zadnje vojske kazal znamenja blaznosti. Nekega dne naenkrat vstane od kosila, ter nkaže svojej hčerki, naj gre z njim na dvorišče. Žena njegova, ki je vedno nanj ostro pazila, nij pustila otroka ven, in mož se je na to sam oddaljil. Črez nekoliko časa je soproga slišala zvunaj tri udarce s sekiro, mislila pak je, da njen mož dela. A kmalu potem stopi on notri, v desnej roki držeč svojo levo, katero si je za zapestiem odsekal; odsekano roko vrgel je svojej ženi, rekoč jej: „na, vzemi jo, prav si storila, da nijsi otroka z mano pustila, sicer ga bi bil jaz umoril.“ Reveža blaznega so odpeljali v norišnico v Alençon.

* (Velik požar.) Na sveti večer minolega leta nastal je ogenj v hiši nekega Evropa v Hongkongu na Kitajskem, ter se je s strašno hitrostjo razširil na bližnje hiše. Vseh hiš zgorelo je 368, škoda je, kolikor se je dalo le površno presoditi 900 000 dolarjev.

Poslano.

G. dopisniku dopisa iz „Gorice“ (bolie iz Ljubljane) 6. t. m. v starej „Presse“.

Precejšnjo dosis impertinentnosti in špi-celjstva morate imeti, da se predrznete mej svoje noročilo o razširjanji izdajalskih pozivov italijanisimov vplesti opombo: „woselbst nebenbei auch noch se'tens fanatischer slovenischer Lehrer, wie in Dolina und Materia der Hass gegen das Deutschthum gepredigt wird.“ Kai ne, mislili ste si: na tem mestu bo napad večjo senzacijo napravil, tembolj v listu, koji se — po vašem mnenji — v merodainih krogih gotovo čita.

Vprašam vas: kaj vam je dalo povod me tako zavratno napadati? Jaz bi ne vedel družega, kot da sem on dan mi poslano „Laib. Schulzeitung“ nazaj poslal, ker jej nijsem hotel biti naročnik; zakaj vem uže jaz. Ali imate pravico, me zato denuncirati z „fanatischer slovenischer Lehrer“? Ali sem zato fanatikar? — Služba mi ne pusti časa mešati se v politično agitovanje, in aboten tudi še nijsem tako, da bi dragi čas zapravljial z „pridigovanjem sovraštva proti Nemštva“, in nota bene — v Istri! Odkod, zakaj ali na čegavo komando ta napad in malostno maščevanje izvira, mi je dobro znano; zato vam kličem: Ako vam „Laib. schulzeitung“-a ne reprezentuje še nemštva, objavite mi le najmanjši dokaz, da bi bil jaz kedaj pridigal „hass gegen das deutschthum“, in dokler tega nestorite imenujem vas javno nesramnega lažnika, hudobnega obrekovala in impertinentnega denuncijanta.

Učitelj materijski.

Umrli v Ljubljani.

10. februarja: Jozefa Regali, hči hišnega posestnika, 6 l. 10 m., na sv. Petra cesti št. 21, vsled vnetice prsne kože in kašlja. — Mihael Krašna, sin hišnega posestnika, 2 l., v kolodvorskih ulicah št. 26, vsled differitisa.

11. februarja: Urša Zadnikar, zasebnica, 50 l., na sv. Petra cesti št. 40, vsled starosti.

V deželnej bolnici:

26. januarja: Elizabeta Javh, gostačka, 50 l., vsled vodenice.

27. januarja: Karel Juvan, črevljar, 56 l., vsled vnetice prsne kože. — Boštjan Bajt, gostač, 70 l., prinesel so ga umirajočega. — Hedvik Roth, sirta uradnika, 26 l., vsled brigmatične bolezni. — Janez Završnik, gostač, 27 l., vsled raka v trebuhu.

28. januarja: Neža Alič, gostačka, 60 l., vsled pljučne vodenice. — Martin Svigelj, gostač, 60 l., vsled razširjenja pljučnih celic.

29. januarja: Janez Simšek, črevljar, 25 l., vsled pljučne tuberkuloze.

30. januarja: Marija Dimnik, delavka v cigárnej fabriki, 28 l., vsled pljučne tuberkuloze. — Matovž Košak, ubožec, 82 l., vsled starosti.

Tužci.

14. februarja:

Pri Stonu: Dr. Prossinagg iz Celja. — Baumgarten iz Dunaja. — Kocijan, Mlekun iz Zagreba. — Bilharz iz Dunaja. — Juriczek iz Grada. —
Pri Miliću: Pollak, Debuš, Flekner, Weyrauch iz Dunaja.

Štev. 833.

(48—2)

14.000 gold.

se dobi na posodbo!

Iz podporne ustanove za obine ranjega Janeza Kalistra se 14.000 goldinarjev razposodi ali vkup — ali v zneskih ne pod 3000 goldinarjev proti 6% obrestim na posestva s pupilarno varnostjo.

Kdor želi tega posojila, naj se obrne z dokazili zahtevane pupilarne varnosti na **deželni odbor kranjski**.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 8. februarja 1879.

Natečaj.

Išče se izurjen kovaški pomočnik, kateri je popolnoma izučen v kovaškem delu, in to, da bode znal konje podkovati, vozove okovevati, in ostrijo sekire itd. čisto izdelovati; ako bi pa hotel na svojo roko kovaški posel voditi, mu tudi dam v najem kovačijo, katera je v dobrem stanu, na vodi, kjer voda goni veliki bat (kladivo) za tučenje splavov za sekire, veliki brus, da se ostrijo nabrusi, in sapa za pihanje ognja. Ker bi dal tudi rad svojega sina v kovaškem delu izučiti, prosim tiste, kateri bi hoteli k meni v službo stopiti, ali v najem kovačijo vzeti, da se pismeno oglasijo pod naslovom:

(42—2)

Josip Križ,

Tropet h. št. 5, pošta Čubar.

Novi dokaz

nelcoristi ponarejene

anaterinine vode za usta,
ki je čestokrat tudi bolno stanje stvarno ohujšalo.

Gospodu dr. J. G. Popp-u,

c. kr. zdravniku za zobe, na Dunaji, Stadt, Bognergasse 2.

Wiesbaden (Nemško), 1. marca 1878.

Dne 13. februarja naročila sem od vas 2 skleničici vaše izvrstne anaterinine ustne vode, kateri sem tudi prejela.

Ker ste mi rekli, da vašo pravo anaterinino ustno vodo dobim tudi lahko tu v lokarni, kupila sem jedno sklenico. A ker sem uže veliko vaše porabila, in sem zdaj našla veliko razliko, kakor hitro sem jo z vodo zmešala, tako tudi v okusu, ki je bil posebno zopern, razen tega pak je imela še drugo etiketto, zato dozvojujem si, vam to sklenico priposlati s prošnjo, da mi jo s pravo zamenjate.

(38—1)

Štovano

Rozalija pl. Lauerbach.

Zalogo imajo v **Ljubljani**, vse lekarne kakor tudi gg. **Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep;** v Postojni: **J. Kupferschmidt;** v Škofljici: **Loki: C. Fabiani;** v Kočevju: **J. Braune;** na Krškem: **F. Böhm;** v Idriji: **J. Warta;** v Kranju: **K. Šavnik;** v Litiji: **Mühlwenzel,** lekar; v Metliki: **Matterjevi nasledniki;** v Novem mestu: **D. Rizzoli in J. Bergmann;** v Radovljici: **A. Roblek;** v Kamniku: **J. Macnik;** v Črnomlju: **J. Blazek;** v Vipavi: **A. Deperis.**

Marke Wir empfehlen geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel

Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Solide Firmen als Vertreter erwünscht.

(14—171)

Izdatelj in urednik **Josip Jurcic.**

Dunajska borza 14. februarja.

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	62	gl.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	63	"	20	"
Zlata renta . . .	75	"	15	"
1860 drž. posojilo . . .	114	"	25	"
Akcije narodne banke . . .	793	"	—	"
Kreditne akcije . . .	221	"	25	"
London . . .	116	"	90	"
Srebro . . .	100	"	—	"
Napol. . .	9	"	33	"
C. kr. cekini . . .	5	"	56	"
Državne marke . . .	57	"	55	"

Preklic.

Ker je nenadoma maskersda v gledališču za prihodnjo nedeljo, to je 16. dne t. m. napovedana in po takem ta večer čitalnica za svoj mali ples ne more dobiti gledališkega kvinteta, kakor je uže dogovorjeno bilo, zato je podpisani odbor na svojo žalost prisiljen, **ples 16. dne t. m. preklicati** z dostavkom, da ga bode ples na večer **debelega četrta** zdatno nadomestil.

(52—1)

Odbor čitalničin.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

Br. 2392.

Vsled vlozene prošnje od 6. novembra 1878 se založništvo in knjigarni **Karola Winiker-ja v Brnu** (Brünn) naznanja, da rabljenja v njeni založbi iziših pisank (brez ilustracij) v ljudskih šolah na Kranjskem nič ne ovira, in da se je to ob enem c. kr. okrajnim šolskim svetovalstvom sporočilo.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1879.

C. kr. deželni predsednik:
Kallina I. r.

Podpisana knjigarna priobčuje navedeni odlok častitim gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem s tem dostavkom, da svoje pisane na zahtevanje vsikdar brezplačno in franko na ogled pošilja. (45—2)

V Brnu meseca februarja 1879.

Z veleštovanjem

Karol Winiker-ja

založnica in prodajalnica knjig.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke **vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljatvi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico **zastonj**. Vse ure so natanko repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov žepnih ur od ponarejenega zlata, umetno in čudovito izrezljane, najfinejše regulovane, pri vsakej uri zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in glavni ključ; jeden komad le gl. 3.45.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 8.20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenutke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinder-uh) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15, zdaj le gl. 5.60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenutke regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. kr. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenutek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40, zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 komadov stenskih ur v najfinejšem emailiranem okviru z zvonilom, repasirane, preje jeden komad gl. 6, zdaj le gl. 2.75.

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le gl. 4.80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluh) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsaki osem dni, fino na trenutek regulovane, lepe, in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(368—16)

VON

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.